

Guatemala Project Factsheet Oktober 2007

1. Huidige situatie

Straffeloosheid

16-08-2007 – In augustus ratificeerde de regering van Guatemala de overeenkomst voor het instellen van de Internationale Commissie tegen Straffeloosheid in Guatemala (CICIG). Deze overeenkomst werd op 12 december 2006 ondertekend door de regering en de Verenigde Naties (VN). Het Constitutionele Gerechtshof had aangekondigd dat de oprichting van CICIG op 16 mei 2007 al grondwettelijk erkent was. De Secretaris Generaal van de VN, Ban Ki-Moon heeft de Spaanse advocaat Carlos Castresana benoemd tot hoofd van de CICIG. Castresana bracht in september een bezoek aan Guatemala om de logistieke zaken voor de Commissie voor te bereiden die verondersteld wordt in januari 2008 te starten.

17-09-2007 – De vrouwenbeweging presenteerde afgelopen september het “*Framework Law on Violence Against Women*” aan de leden van het congres die zitting hebben in de mensenrechtencommissie van de Republiek. Dit raamwerk biedt de noodzakelijke rechtsgrond die nodig is om de Staat in staat te stellen geweld tegen vrouwen tegen te gaan.

24-09-2007 – “Sociale Reiniging’s” groeperingen opereren in Santiago Atitlán, Sololá, Guatemala. Onder de bevolking van Santiago, Cerro de Oro en San Lucas Tolimán, Sololá zijn dit jaar al meer dan 35 buitenrechtelijke executies geregistreerd. Het kantoor van de Ombudsman voor Mensenrechten (PDH) in Santiago Atitlán ontvangt maandelijks meer dan tien meldingen van doodbedreigingen. Vier groepen zijn verantwoordelijk voor deze bedreigingen, die de bevolking in angst houden.

11-10-2007 – Het Europe Parlement nam op 11 oktober 2007 een resolutie aan over de moorden op vrouwen (femicide), gepleegd in Mexico en Midden-Amerika. Dit vereist van de Europese Unie dat zij het fenomeen door middel van dialogen en politieke coördinatie met de betreffende landen moet aanvechten.

Land

16-08-2007 – De Verapacense Unie van Campesino Organisaties (UVOC) eist van de regering dat zij het onderzoek naar de moorden op drie *campesinos* in Senahú, Alta Verapaz versnelt. De organisatie houdt de Staat verantwoordelijk voor de gebeurtenissen die plaatsvonden op een landgoed. Zij wijzen naar de volgende gebeurtenissen: de gewelddadige uitzetting van meer dan 280 families op 1 februari 2006, de mishandeling van vier arbeiders door particuliere veiligheidsbewakers op 4 februari 2006 en de mishandeling die op 8 juli 2006 door 600 individuen, die bewapend en gemanipuleerd waren door de eigenaren van het landgoed, gepleegd werd.

12-09-2007 – De Campesino Unit Committee (CUC) schat dat ongeveer 10.000 *campesino* families verjaagd zijn onder het mandaat van de huidige regering. Volgens Rafael González, één van de leiders van het CUC gebeurt dit vooral in Quiché, Baja Verapaz, Alta Verapaz en Izabal.

Globalisering

21-08-2007 – Leden van verschillende sociale organisaties en van de kerk, inclusief de Association of Indigenous Mayors and Authorities (AGAAI), de Association of Friends of Lake Izabal (ASALI) en de National Indigenous and Campesino Coordinator (CONIC) en anderen spraken zich uit tegen de vervuiling die wordt veroorzaakt door de mijnen van het bedrijf Montana Exploradora in de Quivichil stroom en de rivier Cuico, in het noorden van San Marcos.

06-09-2007 – Het constitutionele gerechtshof oordeelde dat de volksreferenda die werden gehouden in Río Hondo, Zacapa en Sipacapa, San Marcos niet bindend zijn voor het besluitvormingproces van

de gemeenten. De bevolking stemde tegen de bouw van hydro-elektrische dammen (Río Hondo) en de exploitatie van mineralen (Sipacapa). De magistraat van het gerechtshof José Quesada legde uit dat de mening van het volk wel kan worden meegewogen, maar in geen enkel geval is deze bepalend voor het uiteindelijke besluit van de lokale autoriteiten. Dat zou de onafhankelijkheid aantasten.

Verkiezingen

Op 9 september 2007 zijn er algemene verkiezingen gehouden in Guatemala. Geen van de kandidaten behaalde meer dan 50% van de stemmen. Een tweede verkiezingsronde werd gehouden op 4 november. Het volk kon kiezen voor Álvaro Colom (UNE) of Otto Pérez Molina (PP).

23-08-2007 – De magistraat Roberto Aníbal Valenzuela veroordeelde het feit dat de afgevaardigden van vier departementale afdelingen van de Supreme Electoral Tribunal (TSE) voor de verkiezingen hun posten hadden verlaten vanwege intimidatie en persoonlijke bedreigingen.

14-09-2007 – Vertegenwoordigers van de Electoral Observatory, opgericht door de Office of the Human Rights Ombudsman (PDH), de Metropolitan Archdiocese van Guatemala en de San Carlos Universiteit, presenteerden hun rapport over de algemene verkiezingen van 9 september 2007. Meer dan 8000 vrijwilligers, die over het hele land verspreid waren, ontvingen 142 klachten van ongeregelde stemlokalen, 28 klachten over campagne activiteiten op de verkiezingdag en 27 klachten over pogingen tot het kopen van stemmen. Andere klachten betroffen bedreigingen en intimidaties, verbale en psychische agressie, wegblokkades en gewelddadig gedrag. Er waren veel klachten over de verkiezingen in Villa Nueva Guatemala en Ixcán, Quiché.

1. Nieuws van het PBI landenteam

In augustus en september 2007 ging het PBI team door met het ondersteunen van activiteiten van de Union of Campesinos Organisations for the Verapaces (UVOC) in Alta Verapaz en Baja Verapaz. In sommige gemeenschappen die aangesloten zijn bij de UVOC blijft de situatie zorgwekkend. In juli 2006 vond er een confrontatie plaats tussen twee groepen *campesinos*, waar één dode en 39 gewonden vielen. Carlos Morales en andere leiders van de UVOC worden nog steeds geïntimideerd en gevolgd. PBI's bezorgdheid betreft de veiligheid van leden van de organisatie blijft bestaan.

PBI blijft de Beweging van Campesino Werknemers (MTC) volgen. Het team volgde vooral de oprichter van de beweging, Julio Archila, gedurende de maanden september en augustus. In augustus was het PBI team aanwezig tijdens de tiende verjaardag van de organisatie in San Marcos. PBI's bezorgdheid betreft de zaak van Archila, tekenend voor de criminalisering van mensenrechtenwerkers, wordt voortgezet.

Voor de complete lijst van huidige PBI cliënten zie de Annex tabel

Bijeenkomsten met de autoriteiten en leden van de diplomatieke groep (zoals de Spaanse, Zwitserse, Belgische en Britse Ambassade) werden in augustus en september gehouden in Guatemala. Deze bijeenkomsten vormen een essentieel onderdeel van het werk van PBI. De diplomatieke groep maakt het voor het Project mogelijk om haar doelstellingen en manier van werken kenbaar te maken en op vertrouwde wijze bezorgdheid te uiten over actuele kritieke situaties die tijdens veldwerk worden geobserveerd.

Het PBI Guatemala Project hield in augustus en september regelmatig bijeenkomsten met civiele sociale organisaties en internationale organisaties en instanties. Dit schept voor het Project team ruimte om de situatie van mensenrechten verdedigers te observeren, informatie uit te wisselen over het werk dat verzet wordt en informatie te verzamelen voor de analyse over de interne politieke situatie.

PBI Guatemala verzorgt internationale observatie bij openbare activiteiten waar Guatemalteekse sociale organisaties internationale aandacht en interesse willen wekken of wanneer er noodzaak is om de internationale gemeenschap op de hoogte te stellen van wat wij observeren. Op 1 augustus observeerde het PBI team, op de stoep van het Congres van de Republiek, een demonstratie van

diverse civiele organisaties ter ondersteuning van de Internationale Commissie Tegen Straffeloosheid in Guatemala (CICIG). De CICIG werd dezelfde dag door het Congres aangenomen. In september 2007 observeerde het PBI team, als ongeautoriseerde observeerder, de algemene verkiezingen in de gemeente van Playa Grande, Ixcán, Quiché, waar angst heerste voor een herhaling van ongeregelde verkiezingen die tijdens de verkiezingen van 2003 plaatsvonden. Gelukkig werd de stembus zonder ernstige incidenten doorgebracht.

Het team in september: Owen Campbell (Canada), Enrique Riestra Rozas (Spain), Virginie Barber (France), Jacques van Luytelaar (Netherlands), Vanessa Marcos (Portugal), Nadia Graber (Switzerland), Emma Marshall (United Kingdom), Daniel Carey (United Kingdom), María José Urgel Riquelme (Spain), Marion Sornay (France) and Maren Enders (Germany).

2. PBI International

Op 30 augustus participeerde Kerstin Reemtsma, Europese representant van het Project, in een bijeenkomst in Brussel ter opvolging van de Conferentie "10 jaar na de Vredesakkoorden in Guatemala: Evaluaties en Perspectieven van Internationale Samenwerking." Destijds werd deze op 2,3 en 4 mei in de hoofdstad van België gehouden. Op 26 september participeerde Reemtsma in de bijeenkomst van de Guatemalteekse werkgroep van het Kopenhagen initiatief voor Centraal Amerika en Mexico (CIGCA) in Brussel. Op 27 september hadden de leden van de Project Steungroep van PBI Duitsland een ontmoeting met de nieuwe manager van de Centraal Amerika Coöperatie in Bonn, aan wie zij het werk van het PBI en het Guatemala Project presenteerden en bezorgdheid over de huidige situatie uiten.

3. Extra

Er is een nieuw rapport van het PBI Guatemala Project uitgegeven: "10 jaar zonder oorlog ... wachten op vrede. De staat van naleving van de Vredesakkoorden over het versterken van civiele macht en de rol van de gewapende groepen in een democratische samenleving." Augustus 2007.

4. Bronnen

2007 PBI Guatemala Project Bulletin nummer 13, juli.
PBI Guatemala PIM (maandelijks informatie pakket) - Guatemala, nummer 47, augustus.
PBI Guatemala PIM (maandelijks informatie pakket) - Guatemala, nummer 48, september.

De e-mails en informatie zijn afkomstig van het Project en de Project coördinator in Madrid. 2007.